

O kompleksorze, preparacie do gruntowania stali i żeliwa już pisaliśmy w „Młodym Techniku”.

Czytelników, którzy jeszcze nie znają kompleksora informujemy, że jest to preparat, opracowany i produkowany przez Instytut Mechaniki Precyzyjnej, przeznaczony do gruntowania powierzchni żeliwa i stali pokrytych produktami korozji.

Jak wiemy, podstawowym warunkiem nakładania na stal i żeliwo powłok malarskich jest poprzednie całkowite usunięcie z ich powierzchni nawet śladowych ilości produktów korozji. Mówiąc krótko – rdza musi być całkowicie usunięta. Ponieważ spełnienie tego wymagania jest często bardzo trudne (np. z powodu dużych wymiarów przedmiotu, jego rozwiniętych kształtów itp.) od lat prowadzone były badania nad opracowaniem preparatu, który wiązałby i stabilizował nie dające się usunąć resztki produktów korozji (rdzę). Po wyschnięciu kompleksor daje więc cienką powłokę podkładową, doskonale związaną z podłożem, na którą nakładane są zestawy malarskie. I tu właśnie, w doborze koniecznego zestawu malarskiego, kryje się słaby punkt kompleksora. Na powłokę z tego preparatu należy nakładać farby czy emalie poliwinylowe, chlorokauczukowe albo bitumiczne. Natomiast inne popularne emalie – olejne czy ftalowe – źle wysychają na tym podłożu i nie dają pełnego zabezpieczenia antykorozyjnego.

Preparat **Vicorr** zachowuje się inaczej. Wykazuje wszystkie zalety kompleksora, lecz nie ma jego wad. **Vicorr**, opracowany i produkowany również przez Instytut Mechaniki Precyzyjnej, jest preparatem przetwarzającym i stabilizującym produkty korozji żelaza. Po wyschnięciu daje on, podobnie jak kompleksor, cienką powłokę podkładową doskonale związaną z podłożem. Na powłokę tę nakładany być może niemal dowolny zestaw malarski. Nie ma tu więc ograniczenia dla zestawów olejnych czy ftalowych, tak jak to ma miejsce przy kompleksorze.

A teraz skondensowane wiadomości o preparacie **Vicorr**.

Vicorr jest wodną dyspersją wysokocząsteczkowego spoiwa organicznego, zawierającą substancje przetwarzające i stabilizujące produkty korozji, pigmenty nieorganiczne i niezbędne środki pomocnicze. Ma charakter gruntu reaktywnego (jednostadnikowego), tzn. jest reaktywny chemicznie w stosunku do podłoża, szczególnie gdy jest ono pokryte produktami korozji.

Preparat, będąc wodną dyspersją, jest niepalny, więc jego stosowanie nie stwarza również zagrożeń zdrowotnych – ma pozytywną ocenę higieniczną nr 164/B-342/89 wydaną 89.09.20 przez Państwowy Zakład Higieny.

Vicorr przeznaczony jest przede wszystkim do gruntowania tych przedmiotów i konstrukcji stalowych lub żeliwnych, z powierzchni których nie ma możliwości całkowitego usunięcia produktów korozji, na przykład metodami chemicznymi (obróbki strumieniowo-ściernej czy hydrościernej). Oznacza to, że preparat przeznaczony jest do gruntowania podłoża zardzewiałego, z którego powierzchni mechanicznie (stosując dostępne narzędzia, takie jak szrotki druciane, skrobaki, odbijaki itp.) usuwa się produkty korozji luźno związane z podłożem. Następnie podłoże to myje się usuwając zanieczyszczenia tłuszczowe oraz produkty rozpuszczalne w wodzie.

Vicorr, będąc gruntem reaktywnym, ma przede wszystkim za zadanie zapewnienie dobrej przyczepności zestawu malarskiego do zardzewiałego podłoża, stanowiąc jego pierwszą podkładową warstwę. Pełną ochronę uzyskuje się nanosząc na zagruntowane podłoże typowe zestawy malarskie (podkłady, farby nawierzchniowe, emalie) oparte przede wszystkim na spoiwach poliwinylowych, chlorokauczukowych i ftalowych. Jakkolwiek **Vicorr** nie jest przeznaczony do wystarczającego zabezpieczenia przed korozją, jego powłoka stanowi dostateczne zabezpieczenie w przeciętnych warunkach atmosferycznych przez 2-4 tygodnie, a pod zadaszaniem – przez okres do 6 miesięcy.

Preparat **Vicorr** jest niepalną i nietoksyczną cieczą o niskiej lepkości, barwy jasnobrązowej. W czasie dłuższego składowania rozdziela się na dwie warstwy, jednak po dokładnym wymieszaniu rozwarstwienie znika i preparat porwraća do wyjściowej postaci.

Powierzchnie wyrobów stalowych czy żeliwnych przeznaczonych do gruntowania powinny być najpierw oczyszczone z rdzy luźno związanej z podłożem i z ewentualnych pozostałości starych powłok, a następnie dokładnie umyte.

Usuwanie produktów korozji luźno związanych i ewentualnych pozostałości starych powłok odbywać się może z zastosowaniem dowolnych narzędzi, np. zwykłych szcrotek drucianych lub szcrotek drucianych obrotowych, lub skrobaków czy odbijaków pneumatycznych. Może być również wspomagane umiarkowanym podgrzewaniem powierzchni palnikami. Grubość warstwy pozostałych produktów korozji dobrze związanych z podłożem, nie powinna przekraczać 30 µm. Mycie powinno zapewnić nie tylko dobre odftuszczenie powierzchni, ale również usunięcie z niej wszystkich innych zanieczyszczeń (pyłu, soli itd.). Dlatego po umyciu zaleca się staranne spłukanie powierzchni wodą. Do mycia z zastosowaniem pędzli o twardym włosiu poleca się ok. 3% wodne roztwory Imperexu NT-3B (producent – Zakład Doświadczalnej Produkcji Chemicznej IMP, Warszawa, ul. Przetawska 5) lub Emulsolu RN (producent – Łódzkie Zakłady Chemiczne, Łódź, ul. Ciasna 21a). Mogą też być stosowane 5% wodne roztwory popularnych płynów do mycia, takich jak Ludwik czy Antek. Nie zaleca się natomiast odftuszczenia za pomocą rozpuszczalników organicznych.

Preparat handlowy ma lepkość odpowiednią do nanoszenia zarówno pędzlem, jak i pneumatycznym pistoletem natryskowym warstwą grubości 20-30 µm. Dlatego przygotowanie preparatu w większości przypadków ogranicza się do starannego wymieszania w opakowaniu handlowym i przelania do naczynia. Pamiętajmy, żeby naczynie robocze **nie było metalowe**, najlepiej z tworzywa sztucznego.

Warstwa preparatu w temperaturze 20°C powinna być przynajmniej przez 24 godziny zabezpieczona przed opadami atmosferycznymi. W tym czasie praktycznie całkowicie wysycha. Następnie warstwy innych już materiałów malarskich można nanosić po 2 dobach sezonowania, czyli po 3 dobach od czasu naniesienia warstwy preparatu.

Stefan Sękowski